Konkurso „Juvenes Translatores“ taisyklės

ĮVADAS 2

1. KONKURSO PASKELBIMAS 2

2. MOKYKLŲ REGISTRACIJA 2

3. MOKYKLŲ ATRANKA 4

4. STUDENTŲ ATRANKA IR REGISTRACIJA 5

5. KONKURSO DIENA 6

6. VERTIMŲ ĮVERTINIMAS 8

7. NUGALĖTOJŲ IR PAGYRIMO RAŠTO NUSIPELNIUSIŲ DALYVIŲ PASKELBIMAS 8

8. APDOVANOJIMO CEREMONIJA IR 3-JŲ DIENŲ KELIONĖ Į BRIUSELĮ 8

9. TAISYKLIŲ IR SĄLYGŲ AIŠKINIMAS 9

Reikia daugiau informacijos? 9

ĮVADAS

Nuo 2007 m. Europos Komisijos Vertimo raštu generalinis direktoratas (Vertimo raštu GD) Europos Sąjungos vidurinėse mokyklose kasmet rengia **internetinį vertimo konkursą** „Juvenes Translatores“.

Pagrindiniai konkurso etapai:

1. konkurso paskelbimas,
2. mokyklų registracija,
3. mokyklų atranka,
4. moksleivių atranka ir registracija,
5. konkurso diena,
6. vertimų įvertinimas,
7. nugalėtojų ir pagyrimo raštų nusipelniusių dalyvių paskelbimas,
8. nugalėtojų apdovanojimo ceremonija per 3 dienų viešnagę Briuselyje.

Kiekvieno konkurso etapo taisyklės ir sąlygos išsamiai išdėstytos toliau.

1. KONKURSO PASKELBIMAS

Vertimo raštu GD paskelbia konkursą savo oficialioje „Juvenes Translatores“ (JT) svetainėje, kurioje paskelbiama konkurso diena ir tikslus pradžios laikas visiems dalyviams.

Informacija taip pat paskelbiama socialiniuose tinkluose:

- Facebook – https://www.facebook.com/translatingforeurope
- Instagram – https://www.instagram.com/translatingforeurope

2. MOKYKLŲ REGISTRACIJA

Jei jūsų mokykla norėtų dalyvauti, ji turi **užsiregistruoti konkurso platformoje** per registracijos laikotarpį:

Prasidėjus registracijai, nuoroda į konkurso platformą bus paskelbta oficialioje JT svetainėje ir socialiniuose tinkluose. Neišsamiai užpildytos arba per vėlai pateiktos registracijos formos nebus priimtos.

Jei jūsų mokykla pageidauja dalyvauti, ji turi atitikti toliau išvardytas sąlygas.

Dalyvauti gali tik **vidurinės mokyklos**.

Konkurse negali dalyvauti:

- kalbų mokyklos, siūlančios išimtinai pamokas vakarais;
- įstaigos, siūlančios bet kokio kito tipo kalbos kursus, kurie nėra įtraukti į vidurinių mokyklų mokymo programą.

Mokyklos turi:

- būti įsisteigusios **ES valstybėje narėje**;
- būti pripažintos vienos arba kelių ES valstybių narių švietimo institucijų,
- **užregistruoti 2–5 dalyvius, gimusius oficialioje JT svetainėje nurodytais metais**;

- turėti **interneto prieigą**,
- turėti reikiamą **IT įrangą**.

Mokyklas turi užregistruoti mokytojas, o ne moksleiviai. Prieš užregistruodamas mokyklą konkursui, atsakingas mokytojas **privalo gauti mokyklos direktoriaus pritarimą**. **Viena mokykla** gali **užsiregistruoti tik 1 kartą**.

Registracijos metu mokykla turi nurodyti:

- oficialų mokyklos pavadinimą ir adresą,
- atsakingo mokytojo vardą ir pavardę ir
- bent vieną galiojantį e. pašto adresą.

Kadangi šis **e. pašto adresas bus vienintelė mūsų bendravimo su mokykla priemonė**, labai svarbu:

- reguliariai tikrinti e. pašto dėžutę (o kartais patikrinti šlamštlaiškių aplanką) ir
- pasirūpinti, kad ji nebūtų perpildyta.

Mokykla turi susikurti paskyrą su savo naudotojo vardu ir slaptažodžiu ir užpildyti registracijai reikalingus laukelius. Naudotojo vardas ir slaptažodis bus reikalingi kiekvieną kartą prisijungiant prie konkurso platformos, taip pat ir dalyviams prisijungiant konkurso dieną.

Būtina nurodyti oficialų mokyklos pavadinimą, pirmą žodį pradedant didžiaja raide ir naudojant mokyklos kalbos specialias raides bei diakritinius ženklus. Pavyzdys: *Ukmergės Šilės Šilevičiaus gimnazija*. Nenaudokite santrumpų.

Užsiregistruodama mokykla įsipareigoja laikytis konkurso taisyklių ir nurodymų ir, jei bus atrinkta, mokykloje surengti konkursą oficialioje JT svetainėje nurodytą dieną.

Įsipareigojimai:

- atrinkti dalyvius, **gimusius oficialioje JT svetainėje nurodytais metais ir juos** užregistruoti;
- leisti moksleiviams dalyvauti konkurse,
- pasirūpinti tinkamomis patalpomis, IT įranga ir darbuotojais konkursui surengti,
- užtikrinti, kad dalyviai ir jų tėvai arba teisėti globėjai būtų susipažinę ir sutiktų su šiomis taisyklėmis ir sąlygomis,
- užtikrinti sklandžią ir nešališką konkurso eigą ir
- jei konkurso dalyvis yra vienas iš 27 nugalėtojų, atleisti jį ir jo mokytoją nuo pamokų, kad jie galėtų nuvykti į Briuselį į 3 dienų viešnagę ir dalyvautų apdovanojimo ceremonijoje.

Mokykla taip pat sutinka, kad, ją atrinkus, jos pavadinimas būtų paskelbtas oficialioje JT svetainėje.

Mokykla taip pat turi pasirūpinti, kad būtų reikiama ir tinkamai veikianti IT įranga:

- po 1 kompiuterį kiekvienam konkurso dalyviui,
- kalbai, į kurią verčiama, pritaikyta klaviatūra,
- IT ranga turi būti parengta likus pakankamai laiko iki konkurso pradžios,
- interneto ryšys (bent 1 Mbit/s),

- techniniai reikalavimai kompiuteriams:
  - ❖ operacinės sistemos:
    - Windows 11 arba vėlesnė versija,
    - macOS 15 arba vėlesnė versija,
  - ❖ naršyklės:
    - „Chrome 149“ arba vėlesnė versija,
    - „Firefox 151“ arba vėlesnė versija,
    - „Safari 18“ arba vėlesnė versija,
    - „Edge 148“ arba vėlesnė versija,
    - „Opera 130“ arba vėlesnė versija.

Naršyklės turi būti be **tokių papildinių** kaip reklamų blokatoriai ar rašybos tikrintuvės. Turėtų būti įjungta „JavaScript“.

Mokykla turi padengti visas vietos išlaidas, patirtas rengiant konkursą.

Jei mokykla šių įsipareigojimų nesilaikys, ji gali būti pašalinta iš konkurso.

3. MOKYKLŲ ATRANKA

Pasibaigus registracijai iš užsiregistravusių mokyklų **elektroniniu būdu atsitiktine tvarka** bus atrinktos konkurse dalyvausiančios mokyklos.

Iš kiekvienos šalies atrinktų mokyklų skaičius atitinka tos šalies Europos Parlamente turimą vietų skaičių.

Valstybė narė	Mokyklos
Austrija	20
Belgija	22
Bulgarija	17
Kroatija	12
Kipras	6
Čekija	21
Danija	15
Estija	7
Suomija	15
Prancūzija	81
Vokietija	96
Graikija	21
Vengrija	21
Airija	14
Italija	76
Latvija	9
Lietuva	11
Liuksemburgas	6
Malta	6
Nyderlandai	31
Lenkija	53
Portugalija	21
Rumunija	33

Slovėnija	9
Slovakija	15
Ispanija	61
Švedija	21
IŠ VISO	**720**

Per šią atranką **mokykla bus įskaičiuojama į valstybės narės, kurioje ji įsikūrusi, kvotą**. Pavyzdžiui, Prancūzijoje esanti ispanų mokykla *IES Liceo español* „Luis Buñuel“ įskaičiuojama į Prancūzijos kvotą.

Atrinktų mokyklų sąrašas bus paskelbtas oficialioje JT svetainėje iki **spalio mėn. pabaigos**, o mokytojai bus informuoti e. paštu.

Atrankos rezultatai yra galutiniai ir **neginčijami**. Tačiau jei atrinkta mokykla atsisako arba negali dalyvauti ir jei yra pakankamai laiko ir išteklių, toje pačioje valstybėje narėje gali būti antrą kartą vykdoma atsitiktinė atranka kitai mokyklai atrinkti. Tokiais atvejais svetainėje paskelbtas sąrašas nebus atnaujintas, bet mokyklai bus pranešta tiesiogiai.

4. STUDENTŲ ATRANKA IR REGISTRACIJA

Jei jūsų mokykla atrenkama atsitiktinės elektroninės atrankos būdu, mokytojas **iki oficialioje JT svetainėje nurodyto termino** konkurso platformoje turi nurodyti dalyvių vardus ir pavardes bei jų pasirinktas kalbų poras (kalbas, iš kurių ir į kurias dalyviai ketina versti). Kiekviena atrinkta mokykla turėtų **užregistruoti 2–5 dalyvius**.

Jei iki šio termino mokykla 2–5 dalyvių neužregistruoja, pasiūlysime konkurse dalyvauti kitai mokyklai, kuri tikisi būti atrinkta. Jei dėl kokių nors priežasčių jūsų mokykla negali dalyvauti konkurse, kuo skubiau informuokite rengėjus.

Po šio termino dalyvių vardų ir kalbų porų keisti negalima.

Kiekviena atrinkta mokykla konkurso platformoje turėtų užregistruoti **2–5 dalyvius**, kurie:

- turi būti **gimę oficialioje JT svetainėje nurodytais metais**;
- **nuolat lanko mokyklą**.

Gimimo metų taisykle siekiama sudaryti vienodas sąlygas, atsižvelgiant į ES šalių švietimo sistemų skirtumus.

Mokykla turi nurodyti kiekvieno dalyvio pasirinktą **kalbų porą**, t. y. iš kurios kalbos ir į kurią kalbą moksleivis ketina versti.

- *Originalo kalba* – kalba, iš kurios bus verčiama.
- *Vertimo kalba* – kalba, į kurią bus verčiama.

Konkurso dalyviai gali versti iš bet kurios ES oficialiosios kalbos į bet kurią kitą ES oficialiąją kalbą. **Oficialiosios ES kalbos** yra:

Bulgarų (BG)	Estų (ET)	Airių (GA)	Portugalų (PT)
Kroatų (HR)	Suomių (FI)	Italų (IT)	Rumunų (RO)
Čekų (CS)	Prancūzų (FR)	Latvių (LV)	Slovakų (SK)
Danų (DA)	Vokiečių (DE)	Lietuvių (LT)	Slovėnų (SL)
Nyderlandų (NL)	Graikų (EL)	Maltiečių (MT)	Ispanų (ES)
Anglų (EN)	Vengrų (HU)	Lenkų (PL)	Švedų (SV)

Kiekvieno dalyvio pasirinktą kalbų porą būtina nurodyti konkurso platformoje per registracijos laikotarpį. Užtikrinkite, kad ši informacija būtų tinkamai nurodyta, ir nedelsdami susisiekite su rengėjais, jei pasitaikytų kokių nors neatitikimų.

Primygtinai rekomenduojame, kad moksleiviai verstų *į* savo gimtąją kalbą arba į tą kalbą, kurią moka geriausiai. Tačiau tai turi būti viena iš pirmiau nurodytų oficialiųjų ES kalbų.

Mokykla apie dalyvavimą konkurse privalo informuoti kiekvieno dalyvio tėvus ar teisėtus globėjus.

Mokyklos gali nustatyti savus dalyvių atrankos kriterijus – jie turi būti aiškūs, teisingi ir nešališki. Jei Vertimo raštu GD mano, kad mokykla taikė neaiškius, šališkus ar diskriminacinius kriterijus, galime nuspręsti tai mokyklai neleisti dalyvauti konkurse.

Mokyklos negali diskriminuoti jokiu pagrindu, įskaitant dėl **moksleivių negalios**. JT rengėjai supranta, jog gali prireikti specialių priemonių, kad dalyviai su negalia turėtų sąžiningas ir vienodas galimybes dalyvauti konkurse. Jei tokios priemonės galėtų prieštarauti šioms taisyklėms, kreipkitės į JT rengėjus dėl išankstinio patvirtinimo ir apibūdinkite padėtį bei siūlomas priemones. Pavyzdžiui, jei moksleivio negalia turi įtakos tam, kaip greitai jis renka tekstą, ir jam reikia papildomo laiko.

Vertimo raštu GD užtikrins, kad visi gauti asmens duomenys, susiję su „Juvenes Translatores“, būtų tvarkomi pagal galiojančias duomenų apsaugos taisykles. Išsamesnė informacija apie asmens duomenų apsaugą pateikiama „Juvenes Translatores“ pareiškime dėl privatumo.

5. KONKURSO DIENA

Vertimo konkursas turi vykti mokyklos patalpose. Jis turi vykti tuo pačiu metu visose dalyvaujančiose mokyklose tą dieną ir valandą, kuri nurodyta oficialioje JT svetainėje.

Dalyviai vienu metu turi prisijungti prie konkurso platformos su savo asmeniniu naudotojo vardu ir slaptažodžiu (juos atsakingas mokytojas bus gavęs e. paštu po to, kai užregistruos moksleivius konkursui).

Prisijungę dalyviai kompiuterio ekrane iš karto matys originalo tekstą pasirinkta kalba. Tada jie galės rinkti savo vertimo tekstą šalia originalo esančiame lauke. **Versdami jie turėtų nepamiršti reguliariai išsaugoti savo tekstą.**

Mokyklos turi užtikrinti, kad IT aplinka veiktų tinkamai, ir imtis visų priemonių užtikrinti, kad konkursas vyktų sąžiningai ir nešališkai.

Mokyklos yra atsakingos už materialines konkursų rengimo priemones savo patalpose, taip pat už visą praktinę tvarką konkurso dieną, t. y.:

- sukviečia dalyvius į patalpą, kurioje vyks konkursas,
- užtikrina, kad kiekvienas dalyvis turėtų reikalingą IT įrangą ir interneto ryšį,
- dalyviams suteikia asmeninius naudotojo vardus ir slaptažodžius (kiekvienam dalyviui priskirtus registracijos metu), kad jie gautų prieigą prie konkurso platformos ir galėtų versti tekstą,
- prižiūri dalyvius konkurso metu, visų pirma užtikrina, kad nebūtų naudojamos vertimo/pagalbinės priemonės, kurių naudojimas prieštarauja taisyklėms (žr. toliau), ir
- užtikrina, kad pasibaigus konkurso laikui dalyviai išsaugotų ir pateiktų sistemoje savo vertimus.

Žodynai yra nepakeičiamos profesinės priemonės, todėl **dalyviams leidžiama naudotis popieriniais ir internetiniais žodynais**. Galima naudotis vienakalbiais arba dvikalbiais žodynais.

Negalima naudotis šiomis priemonėmis:

- rašybos tikrintuvėmis,
- kompiuterizuoto vertimo (CAT) priemonėmis,
- mašininiu vertimu (pvz., „Google Translate“, „DeepL“),
- dirbtiniu intelektu (DI).

Jei bus panaudota kuri nors iš šių priemonių, atitinkamas vertimas bus pašalintas iš konkurso.

Konkurso dalyviai turi versti savarankiškai (ne poromis ir ne grupėmis) be mokytojų pagalbos.

Vertimas turi būti užbaigtas per oficialų konkursui paskirtą laiką.

Atskirai nuo konkurso mokyklos gali laisvai naudoti vertimų tekstus švietimo tikslais, pavyzdžiui, surengti lygiagretų vidinį konkursą. Tokie nekonkursiniai vertimai neturėtų būti siunčiami Vertimo raštu generaliniam direktoratui. Konkurso platformos šiuo tikslu naudoti negalima.

Konkurso laikui baigiantis dalyviai privalo išsaugoti savo vertimus ir juos pateikti konkurso platformoje. Jiems bus atsiųsta automatinė žinutė, kad jų vertimas buvo sėkmingai pateiktas.

Savo vertimą dalyviai gali atsispausdinti, jeigu to pageidauja. Dalyvių informacijos peržiūros puslapyje atsakingas mokytojas taip pat gali peržiūrėti konkurso platformoje išsaugotus vertimus.

Jei dėl nuo mokyklos nepriklausančių priežasčių dalyvis negali pateikti savo vertimo, kaip nurodyta pirmiau, kreipkitės e. paštu DGT-TRANSLATORES@ec.europa.eu) dėl tolesnių nurodymų.

Kiekvieno dalyvio vertimui turėtų būti skirtos 2 ištisos valandos. Jei dėl techninių priežasčių dalyvis prisijungia pavėlavęs ne daugiau kaip 15 minučių, jam turėtų būti suteiktas atitinkamas papildomas laikas pabaigoje.

Tačiau jei užtruksite ilgiau nei 15 min., konkurso platformoje vertimo pateikti nebegalėsite – turėsite **nedelsdami** išsiųsti jį mums pirma nurodytu e. pašto adresu.

Jei konkurso pradžioje iškiltų bendro pobūdžio techninių problemų, niekaip nepavyktų prisijungti ar jo metu atsirastų kitų didelių trikdžių:

- **nesijaudinkite**, rasime sprendimą;
- jei norite gauti naujausią informaciją, **apsilankykite** mūsų „Facebook“ puslapyje;
- pradėkite **versti šiuo pakaitiniu būdu**:
    - **atsisiųskite originalo tekstus**, kurie konkursui prasidėjus bus paskelbti oficialioje JT svetainėje;
    - **verskite naudodami „Microsoft Word“ ar panašią programą (elektroniniu būdu, o ne su rašikliu ant popieriaus).**

Tokiu būdu dalyviai gali:

- kai techninė problema bus išspręsta, **savo vertimą nukopijuoti, įklijuoti** konkurso platformoje ir ten jį įprastai pateikti, arba

- jei **techninė problema neišsprendžiama iki oficialios konkurso laiko pabaigos**, mokytojas gali e. paštu mums atsiųsti elektronines dalyvių vertimų versijas, o JT rengėjai juos įkels.

JT rengėjai kuo skubiau atsakys į klausimus ir patars e. paštu (DGT-TRANSLATORES@ec.europa.eu) visais konkurso etapais.

6. VERTIMŲ ĮVERTINIMAS

Visus vertimus įvertins vertinimo komisija, sudaryta iš profesionalių Vertimo raštu GD vertėjų ir redaktorių.

Vertinimo komisija taikys kriterijus, kuriais vadovaujamasi vertinant Vertimo raštu GD profesionalių vertėjų vertimus, t. y.:

- vertimo tikslumas,
- gebėjimas rašyti taisyklingai (gramatika ir pasirinktos raiškos priemonės),
- gebėjimas rašyti sklandžiai ir
- vertimo sprendimų kūrybiškumas.

Vertinimo komisija vertimą gali atmesti, jei mano, kad jis nebuvo atliktas sąžiningai ir savarankiškai, pavyzdžiui, jeigu atrodo, kad per konkursą buvo pasinaudota neleistinomis priemonėmis.

Įvertinus darbus, Vertimo raštu GD generalinio direktoriaus vadovaujama antroji vertinimo komisija **iš kiekvienos ES valstybės narės išrinks po vieną geriausią vertimą**. Abiejų vertinimo komisijų sprendimai yra galutiniai.

Vertinimo komisijų darbas ir svarstymai yra konfidencialūs. Paskiri įvertinimai skelbiami nebus, taip pat nebus teikiamos pastabos dėl atskirų vertimų.

Konkretiems dalyviams, kurių vertimai bus puikūs, gali būti įteikti **pagyrimo raštai**. Paskelbus nugalėtojus, atitinkami mokytojai bus informuoti e. paštu.

Bus galima atsisiųsti **dalyvio pažymėjimą**, skirtą kiekvienam vertimą pateikusiam moksleiviui. Taip pat bus galima atsisiųsti ir konkursą mokykloje surengusio mokytojo **pažymėjimą**. Visoms konkurse dalyvavusioms mokykloms bus išsiųstas e. laiškas su tolesniais nurodymais.

7. NUGALĖTOJŲ IR PAGYRIMO RAŠTO NUSIPELNIUSIŲ DALYVIŲ PASKELBIMAS

Kiekvienais metais konkursas vyksta **lapkričio mėn. pabaigoje**, o **nugalėtojai** paskelbiami **kitų metų vasario mėn.** Oficialioje JT svetainėje bus paskelbti jų vardai ir pavardės bei laimėjimą atnešę vertimai, taip pat ir dalyvių, už puikius vertimus nusipelniusių **pagyrimo rašto**, sąrašas.

Paskelbimas gali būti nušviestas žiniasklaidoje.

8. APDOVANOJIMO CEREMONIJA IR 3-JŲ DIENŲ KELIONĖ Į BRIUSELĮ

Tų pačių metų pavasarį nugalėtojai, kartu su lydinčiais asmenimis (didžiausias kiekvieną nugalėtoją lydinčių asmenų skaičius: du tėvai/teisėti globėjai ir vienas mokytojas) bus pakviesti į 3-jų dienų viešnagę Briuselyje.

Kiekvieną nugalėtoją turi lydėti vienas ar du tėvai arba teisėti globėjai, kurie kelionės į Briuselį metu turi prisiimti visą atsakomybę už nugalėtoją. Išimtiniais atvejais, kai tėvai arba

teisėti globėjai negali lydėti nugalėtojo, jį turi lydėti ir už jį turi prisiimti visą atsakomybę kitas tėvų arba teisėtų globėjų įgaliotas suaugęs asmuo. Turi būti laikomasi visų atitinkamos (-ų) valstybės (-ių) narės (-ių) nacionalinių kelionės taisyklių ir reikalavimų.

Komisija pasirūpins kelione[1], apgyvendinimu ir, tam tikrais atvejais, maitinimu bei padengs susijusias išlaidas. Neskaitant bendro draudimo, kuris galioja lankytojams Komisijos patalpose, Komisija nepasirūpina kelionės ir viešnagės Briuselyje draudimu ir nepadengia susijusių išlaidų. Nugalėtojas, jį lydintys tėvai/teisėti globėjai ir mokytojas turi pasirūpinti kelionei reikalingais dokumentais.

Nugalėtojo mokyklai JT rengėjai e. paštu atsiųs leidimo formą. Ją **moksleivis ir kiti asmenys** (žr. toliau) turės **atsispausdinti, pasirašyti** ir iki nustatyto termino **išsiųsti atgal** JT rengėjams kartu su moksleivio galiojančio tapatybės dokumento kopija.

Leidimo formą turi pasirašyti:

- moksleivis,
- vienas iš tėvų (tėvai)/teisėtas (-i) globėjas (-ai) (*jei kelionės į apdovanojimo ceremoniją metu moksleiviui nebus sukakę 18 metų*).

Užpildydami šią formą moksleivis, jo tėvai/teisėti globėjai sutinka, kad:

- vertimas būtų paskelbtas oficialioje JT svetainėje, ES institucijos jį galėtų naudoti per būsimus vidinius mokymus, skirtus vertimų vertinimui,
- moksleiviui būtų leista atvykti į Briuselį į 3-jų dienų viešnagę,
- apdovanojimo ceremonijos bei viešnagės Briuselyje nuotraukos ir vaizdo įrašai būtų paskelbti oficialioje JT svetainėje ir socialiniuose tinkluose.

„Juvenes Translatores“ pareiškime dėl privatumo nurodoma, kaip asmens duomenys bus tvarkomi griežtai laikantis galiojančių duomenų apsaugos taisyklių.

9. TAISYKLIŲ IR SĄLYGŲ AIŠKINIMAS

Vertimo raštu GD nustatytas šių konkurso taisyklių aiškinimas yra galutinis.

Reikia daugiau informacijos?

- Oficiali „Juvenes Translatores“ svetainė https://translation.ec.europa.eu/get-involved-european-language-activities-and-initiatives/juvenes-translatores_lt
- Facebook – https://www.facebook.com/translatingforeurope
- Instagram – https://www.instagram.com/translatingforeurope/
- El. paštas: DGT-TRANSLATORES@ec.europa.eu
- JT asmuo ryšiams jūsų valstybėje narėje: https://translation.ec.europa.eu/contact-us_lt

[1] Komisija padengs nugalėtojo kelionės iš kilmės valstybės narės į viešbutį Briuselyje (išskyrus netolimas keliones, pavyzdžiui, taksi iš oro uosto ar į jį arba iš traukinių stoties ar į ją nugalėtojo kilmės valstybėje narėje) išlaidas.